HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı : 20618
Tarih : 19.10.2026

51792

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir URALOĞLU tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT
DEM Parti Grup Başkanvekili
Kars Milletvekili

İnternetin ve sosyal medya platformlarının gündelik yaşamın, haberleşmenin ve kamusal tartışmanın temel unsurları hâline gelmesiyle birlikte, bu alanlara yönelik erişim engellerinin yalnızca hukuki karar boyutuyla değil, teknik uygulama biçimleri ve sonuçları bakımından da değerlendirilmesi gerekmektedir. Erişim engeli kararlarının hangi yöntemlerle uygulandığı, hangi hesapları ve içerikleri kapsadığı, kararın uygulanmasının ne zaman başladığı ve sona erdiği ile karar kapsamının aşılmasını önleyen denetim mekanizmalarının bulunup bulunmadığı, dijital hakların korunması bakımından önem taşımaktadır.

Kamuoyuna yansıyan bilgilere göre, 30 Eylül 2026 tarihli bir erişim engeli kararı kapsamında çok sayıda sosyal medya hesabı hakkında kısıtlama uygulanmış; gazeteciler Esra Tokat, İrfan Değirmenci, Sarya Toprak ve Şirin Payzın'a ait hesapların kullanıcı adlarının yanında platform tarafından tanımlanan hesap kimlik numaralarına da yer verilmiştir. Hesap kimlik numaralarının, kullanıcı adı değişikliğine rağmen aynı hesabın teknik olarak tanımlanmasına imkân sağlayabileceği belirtilmektedir.

Söz konusu uygulama, erişim engeli kararlarının sosyal medya platformlarına nasıl iletildiği, platformların kararları hangi teknik tanımlayıcılar üzerinden uyguladığı ve kararın kapsamının teknik olarak nasıl belirlendiği konularında açıklığa kavuşturulması gereken sorular ortaya çıkarmaktadır. Bir hesabın kimlik numarası üzerinden tanımlanabilmesi, uygulamanın teknik etkinliğini artırabilecek bir yöntem olmakla birlikte, bu yöntemin hangi hukuki ve idari esaslara göre kullanıldığı, hangi sınırlar içinde tutulduğu ve kararın kapsamı dışında kalan hesapların veya içeriklerin etkilenmesinin nasıl önlendiği ayrıca değerlendirilmelidir.

Özellikle gazetecilerin sosyal medya hesapları, birbirinden farklı haberlerin, yorumların, açıklamaların ve kamusal tartışmaların yayımlandığı iletişim kanallarıdır. Bu hesapların bütününe yönelik bir erişim engeli, tek bir içerik veya paylaşımın erişime kapatılmasının ötesinde sonuçlar doğurabilir. Hesabın kullanıcı adı değişse dahi kısıtlamanın devam etmesini sağlayabilecek teknik yöntemlerin uygulanması, müdahalenin kapsamının ve süresinin doğru

belirlenmesini, uygulamanın karar metniyle sınırlı tutulmasını ve ilgili kişilerin etkili başvuru imkânlarının korunmasını daha da önemli hâle getirmektedir.

Bu çerçevede, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumunun (BTK) görev ve yetkileri kapsamındaki süreçlerin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Erişim engeli kararlarının kuruma iletilmesi, ilgili sosyal ağ sağlayıcılarına bildirilmesi, uygulama sonuçlarının izlenmesi ve kararın kapsamı dışına çıkan uygulamaların tespit edilmesine yönelik teknik ve idari süreçlerin nasıl yürütüldüğü; şeffaflık, hesap verebilirlik ve hukuki belirlilik ilkeleri bakımından önemlidir. Bununla birlikte, BTK'nın görev alanına giren işlemler ile bağımsız yargı mercilerinin karar verme yetkisi birbirinden ayrılmalı; Bakanlığın yanıtı, kurumun görev ve yetkileri çerçevesinde şekillenmelidir.

Anayasa'nın 13, 20, 26 ve 28'inci maddeleri uyarınca temel haklara yönelik müdahalelerin hukuki dayanağı, kapsamı ve ölçülülüğü önem taşımaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10'uncu maddesi de bilgi ve fikirleri alma ve yayma özgürlüğünü korumaktadır. Anayasa Mahkemesinin internet haberlerine erişimin engellenmesine ilişkin kararları, dijital yayınlara yönelik müdahalelerde etkili güvencelerin ve yargısal denetimin önemini ortaya koymaktadır. Bu nedenle kararların teknik olarak uygulanması sürecinde de müdahalenin kapsamının belirliliği ve uygulanma sonuçlarının izlenebilirliği gözetilmelidir.

Erişim engellerinin teknik uygulamasına ilişkin verilerin düzenli biçimde tutulması ve kamuoyuyla paylaşılması, yalnızca istatistiksel bir ihtiyaç değildir. Bu veriler, kararların hangi hukuki dayanaklarla verildiğinin, hangi platformlarda uygulandığının, ne kadar sürdüğünün, tekrar eden müdahalelerin bulunup bulunmadığının ve itiraz veya kaldırma süreçlerinin nasıl sonuçlandığının anlaşılmasını sağlayabilir. Böylece hem idari süreçlerin denetlenmesi hem de dijital mecralarda ifade ve basın özgürlüklerinin korunmasına yönelik politikaların geliştirilmesi mümkün olabilir.

Ayrıca hesap kimlik numaralarının kullanılmasıyla ilgili teknik süreçlerde, kişisel verilerin korunması ve verilerin belirli amaçlarla sınırlı biçimde işlenmesi ilkelerinin nasıl gözetildiği de açıklığa kavuşturulmalıdır. Buradaki amaç, teknik bir tanımlayıcının kullanılmasını kendiliğinden hukuka aykırı kabul etmek değil; bu uygulamanın hukuki çerçevesini, teknik sonuçlarını, denetim usullerini ve temel haklar üzerindeki etkilerini somut verilerle ortaya koymaktır.

Bu gerekçelerle; erişim engeli kararlarının teknik olarak uygulanmasında kullanılan yöntemlerin, hesap kimlik numaralarının işlevinin, BTK'nın görev ve yetkileri kapsamında yürütülen denetim süreçlerinin, tekrar eden kısıtlamalara ilişkin kayıtların ve kamuoyuyla paylaşılabilecek ayrıştırılmış istatistiklerin açıklığa kavuşturulması amacıyla aşağıdaki soruların yanıtlanması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Bakırköy 7. Sulh Ceza Hâkimliğinin 30 Eylül 2026 tarihli erişim engeli kararının Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna (BTK) iletilip iletilmediği ve uygulama sürecinin hangi aşamada olduğu konusunda Bakanlığınızın bilgisi bulunmakta mıdır?

2. Erişim engeli kararlarının sosyal medya platformlarına iletilmesi ve uygulanmasının takibi sırasında, hesapların kullanıcı adları ile platformlarca tanımlanan hesap kimlik numaraları arasında teknik veya idari bir ayrım yapılmakta mıdır? Yapılmaktaysa bu ayrım hangi mevzuat ve uygulama esaslarına dayanmaktadır?

3. Bir erişim engeli kararında hesap kimlik numarasının belirtilmesi, platformun uygulayacağı kısıtlamanın kapsamını veya süresini teknik olarak nasıl etkilemektedir? BTK'nın bu konuda platformlardan bilgi alma, uygulamayı denetleme veya uygulama sonuçlarını doğrulama yetkisi bulunmakta mıdır?

4. Kullanıcı adının değiştirilmesi durumunda da engellemenin devam etmesini sağlayan bir hesap tanımlayıcısının karar kapsamına alınması, kararın yalnızca belirli bir hesabı mı yoksa o hesapla ilişkilendirilebilecek başka hesapları veya içerikleri de mi etkilediğinin denetlenmesini gerektirmektedir. Bu tür kararların teknik kapsamını ve sonuçlarını denetlemek için BTK tarafından hangi kontroller yapılmaktadır?

5. 2020-2026 yılları arasında BTK'ya iletilen erişim engeli kararlarının kaçında sosyal medya hesapları kullanıcı adıyla, kaçında hesap kimlik numarasıyla veya başka teknik tanımlayıcılarla belirlenmiştir? Bu veriler kararın dayanağına, talepte bulunan makama ve kararın uygulandığı platforma göre ayrıştırılmakta mıdır?

6. 2020-2026 yılları arasında gazetecilere, haber kuruluşlarına ve basın özgürlüğü alanında çalışan sivil toplum kuruluşlarına ait sosyal medya hesapları hakkında kaç erişim engeli kararı uygulanmıştır? Bu hesapların kaçına ilişkin birden fazla karar bulunmakta; tekrar eden kararlar ve bunların uygulama sonuçları izlenmekte midir?

7. Erişim engeli kararlarının uygulanması sırasında karar metninde yer almayan hesapların, ilgisiz içeriklerin veya aynı kişiyle ilişkilendirilen başka hesapların da kısıtlanmasını önlemek amacıyla hangi teknik ve idari güvenceler bulunmaktadır?

8. Erişim engeli kararlarının platformlara iletilmesi, uygulanması, kaldırılması veya değiştirilmesi süreçlerine ilişkin kayıtlar tutulmakta mıdır? Bu kayıtlarda kararın tarihi, hukuki dayanağı, kapsadığı hesap ve içerik sayısı, uygulama tarihi ve sona erme bilgileri yer almakta mıdır?

9. X ve diğer sosyal ağ sağlayıcılarından erişim engeli kararlarının uygulanma biçimi, hesap kimlik numaralarının kullanımı, kararların kapsamı ve uygulama sonuçları hakkında BTK

tarafından düzenli bilgi talep edilmekte midir? Talep ediliyorsa bu bilgilerin değerlendirilmesine ilişkin usul nedir?

10. Erişim engellerinin uygulanmasına ilişkin yıllık istatistiklerin kamuoyuyla düzenli olarak paylaşılması; kararların hukuki dayanak, platform, hesap türü, uygulama süresi ve itiraz sonucuna göre ayrıştırılması yönünde Bakanlığınızın veya BTK'nın bir çalışması bulunmakta mıdır?

11. Gazetecilerin haber ve yorumlarını kamuoyuna ulaştırdığı dijital mecralara yönelik erişim engellerinin toplumun haber alma hakkı üzerindeki etkisini değerlendirmek üzere BTK tarafından bir izleme veya etki değerlendirme mekanizması işletilmekte midir?

12. Erişim engeli kararlarının teknik uygulamasında hukuki belirliliğin, ölçülülüğün, şeffaflığın ve temel hakların korunmasının güçlendirilmesi amacıyla Bakanlığınızca mevzuat, ikincil düzenleme veya uygulama rehberi hazırlanması planlanmakta mıdır?